

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

320. An promovendi ad Ecclesias Cathedralis, Abbatias &c. antequàm vacent eorum beneficia per ipsam promotionem, resignare possint sua beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Ordinarij mox à capta possessione; nisi fortè incommodum aliud (v.g. detrimentum Parochianorum, quod oriri solet ex frequente mutatione rectorum, ut Corrad. n. 20.) obstaret; ait siquidem Corrad. cit. n. 20. praxin illam Datarix accipiendam esse de resignationibus, quæ fiunt coram Papa, non de his, quæ fiunt coram Ordinario.

4. Respondeo quartò: de cætero, quod attinet ad animum, seu intentionem mox resignandi acceptum beneficium, tradit Corrad. loc. cit. n. 21. quòd ex stylo Datarix jam noto, in quocunque beneficio, etiam simplici, cujus collatio spectat ad Papam, & orator sit præsens in Curia, postquam signata est supplica, si velit expediri literas in forma gratiosa, ac propterea examinari ab Examinatoribus Urbis, ab illis aut à notario recipiatur juramentum, quòd ipse orator tale beneficium non assequitur animo illud resignandi; ac proinde stante hoc juramento, si assequitur beneficium illud, animo illud resignandi in favorem, & cum effectu resignet, licet resignatio teneat, peccet tamen mortaliter. Idem tradit Paris. l. 9. q. 10. n. 4. Gonz. gl. 15. n. 90. Garc. p. 8. c. 2. n. 35. Quòd tamen juramentum, intelligendum, ut provisus non habeat animum & intentionem beneficium illud statim, seu intra breve tempus resignandi; non verò de habentibus animum illud resignandi post aliquot annos, seu longum tempus; cum non teneatur quis habere animum, semper retinendi illud beneficium, maxime si curatum aut residentiale, & sic usu receptum esse tradit Corrad. loc. cit. n. 23. ex Garc. p. 11. c. 3. n. 191. Ubi is pariter intelligendam esse constitutionem 33. Pauli IV. quæ punit penà excommunicationis, privationis beneficiorum, & inhabilitatis ad ea, ac nullitatis provisionum ipso facto inter alios illos, qui beneficia pro aliis cum spe, pensionem aut aliud temporale commodum ab iis consequendum, vel pro seipsis principaliter animo & intentione ea postmodum in favorem aliorum, etiam licet idoneorum & beneficiorum cum simili pensione aut commodo, aut etiam sine eo resignandi obtinere procurarint. Quam constitutionem plane loqui & procedere etiam nullo pacto aut conventionem præcedente, ait *ibid.* Garc. Sed neque dictam constitutionem intelligendam de habentibus animum mox permutandi accepta beneficia, etsi secus sit in dicto juramento, quòd & intendentes mox permutare, saltem beneficium residentiale cum non residentiali ligare, ait *ibid.* Garc. Ut neque eam procedere in habentibus animum mox resignandi simpliciter (contra quòd de dicto juramento sentit, & de hac ipsa constitutione sentire videtur Gonz. loc. cit.) neque intelligendam illam, aut etiam dictum juramentum de obtinentibus beneficium animo dubio aut conditionali illud resignandi etiam in favorem alterius. Neque intelligendam, nisi de sub illa intentione obtinere procurantibus cum effectu; id est, de facto obtinentibus. Nec denique illam procedere de obtinentibus dicto animo beneficia ab Ordinariis seu extra curiam ait Garc. loc. cit. Quinimo etiam independentè à dicto juramento & animo non præhabito peccare illum, qui isto animo resignandi mox reciperet beneficium etiam ab Ordinariis, & præsciendò à longo vel parvo tempore, tradit Paris. loc. cit. n. 7. ubi simpliciter dicit, quòd acceptans beneficium, ut illud postea renunciet, peccet.

5. Verumtamen his non obstantibus (præsciendò tamen à dicto juramento & spe obtinendi

pensionem, aut aliud quid temporale) contrarium tenet Caitrop. de benef. d. 4. p. 7. n. 12. citans pro hoc Nav. l. 3. consilior. tit. de prob. conf. 2. 4. n. 2. Sanch. l. 57. de matrim. d. 45. n. 12. Vaiq. opusc. de benef. c. 3. §. 3. dub. 1. in fine. Less. de justitia l. 2. c. 34. dub. 26. n. 136. dum ait: recipiens Parochiale beneficium habità voluntate, se promovendi ad sacerdotium intra annum, si beneficium retineas, & inserviendi, dum illud retines, non credo peccare, saltem mortaliter, ex eo, quòd accipiat animo resignandi vel permutandi eo tempore, quo resignationem vel permutationem Superior admisit. Neque enim recipiens beneficium obligatus est, illud semper retinere; sed potest illud permutare vel resignare; ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium quis suscipit, nihil juri contrarium facit, tamen illud unico die retinere proponat. Neque omnino contrarium esse videtur Garc. cit. n. 191. dum ait: non videtur fatitutum consilium Navarri, quòd non peccaret quis accipiendo beneficium curatum animo permutandi cum simplici, vel resignandi reservatà pensione, si proponat servire illis ut debet, tempore in magno vel parvo, quo illud tenuerit; nam, ut vides, loquitur de animo permutandi curatum cum simplici, vel resignandi servatà pensione, à quibus abstrahit Caitrop. quamvis ex illius ratione id quoque de hac permutatioe & resignatione illum sentire inferri posse videatur, dum permutare quis potest cum simplici, & resignare servatà pensione, adeò, que id intendens nihil juri contrarium faciat.

Questio 320. An promovendi ad Ecclesias cathedrales vel Metropolitanas, Abbatiales &c. antequam vacent eorum beneficia per ipsam promotionem, resignare possint sua beneficia?

1. Respondeo negativè: obstat enim regula cancellaria de beneficiis vacaturis per promotionem, in cujus prima parte Papa ordinat & vult, ut omnes concessionès, gratiæ, mandata, etiam motu proprio, & cum derogatione hujus constitutionis à se factæ pro quibuscunque personis de providendo eis de quibuscunque beneficiis vacaturis per promotionem quorumcunque ad Ecclesiarum & monasteriorum regimina, sint cassa & irrita, si hujusmodi concessionès & mandata diem promotionis promovendorum illorum præcesserint. Quo ad hanc primam partem ratio & intentio Papæ fuit, tum, ut hoc modo liberaret se ab importunitate in verècundè petentium & inhiantium hujusmodi beneficiis in propinquo vacaturis, quæ principes sæpe vexati, etiam ad non concedenda, vel ad indignis concedenda adiguntur; tum ut vitium ambitionis, quòd tum maxime se exferere consuevit, cum qui officia sua & beneficia deserturi ad altiora promovendi. Paris. l. 3. q. 6. n. 3. Chok. ad dictam reg. n. 9. c. 10. secuti Mandol. *ibidem* q. 1. n. 1. & glossator antiquus apud Chok. loc. cit. n. 1. Quamvis hodie hæc prima hujus regulæ pars superflua videri posset, ex quo per Trid. sess. 24. c. 19. sublata expectativæ & gratiæ ad vacatura. Chok. loc. cit. n. 12. Paris. loc. cit. n. 13. qui tamen hanc partem poni in regulis editis post Trid. quia dicitur, ut non valeant dictæ concessionès, etiam si factæ motu proprio, & cum derogatione dictæ regulæ, ait n. 14. In secunda verò parte dictæ regulæ (quæ concernit præsentem questionem) ordinavit Papa, ut quæque cassa & irrita sint cum omnibus inde secutis,

quacunque collationes, provisiones pro tempore faciendae de quibusvis beneficiis Ecclesiasticis, secularibus ac regularibus, quae per promovendos aut assumendos ad quasvis praelaturas contigerit, simpliciter, vel causâ permutationis ubicunque resignari, vel aliâs dimitti intra tempora vacationis illorum, & huiusmodi promotionis vel assumptionis. Quoad hanc secundam partem regulamens & intentio Papae fuit, ut praeservaretur ei libera collatio beneficiorum per promotionem istiusmodi vacaturorum, dum solebant tales promovendi resignare ante promotionem, vel pingua sua beneficia permutare cum aliquo minimo, adeoque nihil, aut minimum quid vacabat per eorum promotionem, & sic deludebatur Papae reservatio de beneficio vacante per promotionem. Paris. n. 5. Chok. cit. n. 10. Mandos. ubi ante n. 4. Glos. Antiqu. loc. cit. Unde etiam patet, hanc regulam favorabilem esse & ampliandam, utpote quae occurrit fraudibus & ambitioni, quae iura abhorrent, & quibus resistunt. Paris. n. 7. Chok. n. 11. Idque etiam quoad utramque ejus partem; dum utrobique fraus intervenire poterat. Chok. loc. cit. ex Felin. in c. de quarta. n. 15. de praescrip.

2. Respondeo secundò: responsum nostram locum habere primò in promovendis ad Episcopatus & Abbatis; quia licet regula haec non exprimat Ecclesias Cathedrales seu Episcopales, comprehendit tamen illas, quia & subiecta materia, quae est de promotionibus ad Ecclesiarum & monasteriorum regimina, & ex communi usu loquendi, & stylo curiae Romanae satis dicitur de his agi. Chok. n. 13. ex Mandos. q. 3. Comprehendi quoque in prima hujus regulae parte Praelaturas alias inferiores jurisdictionem ordinariam habentes, ut sunt Archidiaconi, Decani, Praepositi & similes, ob illas particulas secundae partis: *ad quasunque dignitates*, censet Mandos. q. 6. apud Chok. n. 14. qui tamen ait hanc opinionem non videri sibi satis tutam. Illud certum, comprehendi illas in secunda parte, adeoque & in promovendis ad illas responsum procedere. Paris. n. 11. dicens exinde secundam partem esse magis generalem ac primam. Videtur tamen non procedere in iis, qui promoveantur ad Episcopatus in partibus infidelium existentes. Paris. n. 49. citans Hojed. de incompat. p. 1. c. 4. in fine. & Mandos. hic. q. 4. & 5. apud Chok. cit. n. 14. quia nec talium beneficia vacant per promotionem ad istiusmodi Episcopatus.

3. Secundò: locum quoque habet responsum nostrum, & dicta regula Cancell. in beneficiis Electivis. Chok. n. 23. Paris. n. 87. tum quia haec regula venit ad declarationem Extravag. ad regimen, quae loquitur etiam de Electivis, tum quia, ut dictum, regula haec est favorabilis; in favorabilibus autem nomine collationis, provisionis, dispositionis venit quoque electio, & beneficia electiva, ut Selv. p. 3. q. 1. n. 26. Felin. in c. postulat. de rescrip. Gemin. in c. si propter. de rescrip. in 6. Paris. n. 89. Et sic Episcopus electus, necdum confirmatus resignare non potest sua beneficia. Paris. n. 90. juxta dicta à nobis aliâs. Neque obtare ob dictas rationes videntur concordata Germaniae, quò minus etiam Electiva comprehendantur dictâ regulâ, & resignari nequeant in manus capituli pro eorum electione faciendâ. Branden. in concord. q. 9. Chok. ad hanc reg. n. 19. Quidquid in contrarium ex Rebuffi. loquente de concordatis in genere, dicat Paris. n. 91. quibuscum sentit Engels. ad tit. de prat. n. 37. Patet id namque

ex notabili decisione Rotae apud Branden. super concord. Germ. & Chok. n. 19. in una Paderborn. Praepositura de Anno 1788. in facto Theodori à Fürstenberg Electi in Episcopum ante confirmationem à Sede Apostolica resignantis Praeposituram ejusdem Ecclesiae in manibus Capituli, dein Praepositum alium eligentis; quâ electione non obstante, Papa eam contulit alteri, contententi & alleganti esse reservatam per dictam regulam, quae annullat omnes resignationes factas de quibuscumque beneficiis per promovendos ad quascunque Praelaturas inter tempus vacationis & dictae promotionis. Siquidem licet Domini in prima hujus causae propositione die 9. Martii 1788. conclusissent, dictam Praeposituram non esse reservatam ex eo, quòd cum in concordatis (exceptis reservationibus in iis expressis) relinquatur libera facultas Ordinarii conferendi, videretur reservationem inductam per hanc Cancell. regulam non comprehendere beneficia Germaniae, quorum collatio spectat ad Ordinarium vi concordatorum; quia Papa non censeatur voluisse inducere novas reservationes in praedictum concordatum, nisi de iis expressam & specialem fecerit mentionem, & sic regula Cancellaria non comprehendit beneficia Germaniae. Verum tamen hanc causam iterum propositâ 30. Martii ejusdem anni recedentes ab hac sua resolutione concluderunt, dictam Praeposituram esse reservatam Sedi Apostolicae ob dictas rationes; nimirum quia regula haec favorabilis est, & quia venit declarativa ad reservationem Extravag. ad regimen, quae reservatio comprehensa est in concordatis. Et quia insuper praepositura haec erat prima dignitas, ea adhuc vigore etiam Concordatorum erat reservata Papae, etiam aliâs sit electiva. Dum enim in concordatis paulo ante §. de literis vero. fit mentio de electivis, & postea subiicitur: *de ceteris vero*; intelligendum est etiam de electivis; quia exceptio debet esse de regula, & quia accedit dictio *vero*, quae est adversaria, & inducit repetitionem omnium qualitarum expressarum. Ita fere Chok. qui etiam subiungit, hanc decisionem notandam esse Capitulis Germaniae; quae plerumque eligunt Praepositum vel Decanum in Episcopum, & ab eo recipiunt resignationem Praepositurae vel Decanatus, & eligunt alium Praepositum vel Decanum; cum tamen talis electio sit nulla, & Decanatus & Praepositura maneant Papae reservatae; & possessio capta ab electo vitiosa, tum per hanc regulam, tum per ipsa concordata Germaniae ubi: *rursus monasteria &c. Decanatus &c. etiam si ad illa persona consueverint per electionem assumi, quae promoti per nos sua auctoritate nostra obtinebant tempore promotionis &c.*

4. Tertio: locum habet responsum & regula in commendis seu beneficiis commendatis, ut nec illa queant resignari. Paris. loc. cit. n. 40. contra alios, quibus adharet Chok. n. 16. eò quòd regula annullat non tantum collationes, sed & provisiones (quae dictio est latissima comprehendens omnem modum providendi, ut Gemin. & Franc. in c. 1. de elect. in 6. adeoque ut signanter Gemin. in c. nemo. de elect. in 6. n. 9. apud Paris. n. 41.) & dispositiones, quo etiam nomine comprehenditur commenda & commendatio, ut Card. in Clem. 1. de suppl. negl. praelat. n. 2. & dictio quacunque est universalis, & comprehendit ea, quae sunt improprie, ut Decius cons. 599. n. 2. & 3. apud Paris. n. 43. & 44. & tollitur interpretatio restrictiva ut Alex. cons. 118. n. 5. Paris. n. 44. & eò, quòd aequè in resignatione commenda-

rum intervenire possit fraus à regula considerata. Paris. n. 45. Ac denique quod commenda noltri temporis, seu perpetua ex quo sunt in utilitatem persona, & non Ecclesiæ, & sic nihil aut parum distantes à beneficiis. Paris. à n. 46.

5. Quintò: locum habet responsio & regula in beneficiis juris patronatus; eò quod regula sit favorabilis. Paris. n. 48. citans Felin. in c. de quarta. de rescript. ante n. 16. Sarn. de trienn. q. 7. n. 3. Lamb. de jurep. 4. n. 9. l. p. 1. l. 1. n. 4. Mand. ad hanc reg. q. 5. n. 2.

6. Quintò: in beneficiis familiarium Cardinalium, ut probabile censet Paris. n. 52. quamvis dicat, de hoc dubitasse quandoque Rotam, & nihil resolvisse.

7. Sextò: procedit responsio & regula in resignationibus non solum factis in manibus Ordinariorum, sed & in factis in manibus Papæ, ut probabilius & conformiter Rotæ in *Cremon. penson.* 18. Maii. 1584. sentit Paris. loc. cit. n. 19. eò quod ut Paris. à n. 20. tam ratio, quam verba regula urgeant quoque in dictis resignationibus; & ratio quidem, dum etiam in iis, imò magis in iis, cadere potest fraus; quia resignationes factæ in manibus Ordinariorum sunt simplices absque ulla reservatione, in quibus minus fraus timenda (cùm fraus sine utilitate, qualis non est ordinariè in resignatione simplici, non solet committi) quam in resignationibus, quæ fiunt in favorem, & cum multis reservationibus; quales sunt illæ, quæ fiunt in manibus Papæ; raro enim fit resignatio simpliciter in manibus Papæ, ut Paris. n. 24. & quod, si fieret, probabile valde videtur, non extendere se regulam ad talem resignationem factam simpliciter in manibus Papæ saltem, quantum est ex hac ratione fraudis, quæ tunc cessat; cùm tunc vacet beneficium ex ipsa tali resignatione, & Papa sic habeat intentum suum, quod beneficium vel uno vel altero modo vacet, possitque de eo ad libitum disponere. Verba verò, dum hæc resignatio est resignatio sicut & aliæ; adeoque ubi regula ipsa non distinguit, nec nos distinguere debemus, Par. n. 20. utiturque regula voce *ubique facta*, hoc est in in Curia, sive extra. Paris. n. 23. Item dictio *vel aliis*, quæ dictio alios modos ultra expressos auget Paris. n. 38. ac denique, dum regula tota, legitur uno eodemque verbo *voluit, decrevit, ordinavit*; adeoque sicuti prima pars regula loquitur de ipso Papa concedente, providente, ita ut is seipsum comprehendat, ita & in secunda parte etiam de se, comprehendatque se ipsum, seu quo ad resignationes etiam factas in manibus suis. Paris. n. 23. Atque ex his patet comprehendendi quoque hac regulam resignationes factas in favorem, etsi regula non nisi resignationem simpliciter & factam permutationis gratiâ moneat, ut signanter Paris. n. 35. ex mente glossatorum; & Rebuff. in hac regula; cùm mens regula sit comprehendere omnem modum dimittendi beneficia.

8. Contra verò non procedere responsionem & dictam regulam in resignationibus, in quibus fuit practicus consensus post promotionem, supplicatio verò fuit signata ante promotionem; sed solum in resignationibus perfectis intra tempora promotionis & vacationis satis indicare videtur Paris. loc. cit. n. 81. referendo Rotam in dicta *Cremon. penson.* 4. Jun. 1584. amplectentem hanc negativam, seu resolutivam, quod regula intelligatur tantum de resignatione perfecta & verà, non verò per quandam solum fictionem factam intra dicta tempora; qualis non est ista, in qua consensus practicus prius post

promotionem; etsi enim signatâ supplicâ, dicatur gratiâ perfecta; non est tamen simpliciter perfecta; cum expectet prætationem consensus, & possit lacerari juxta dicta sæpe. Paris. n. 83. & licet dictus consensus retrahatur; id tamen intelligitur fieri per viam fictionis; in materia autem correctoria dispositio loquens de actu vero, non comprehendit actum fictum; quia fictus dicitur improprie talis. Paris. n. 85. idque etiam ex hoc potissimum fundamento, quod quia præsumitur notitia Papæ & officialium, qui cùm possent illam supplicationem lacerare, cùm non esset registrata tempore promotionis, mittendo eam ad registrum post promotionem, appareat manifestè, mentem Papæ fuisse, ut resignatio effectuaretur; ex quo non solum contulit beneficium, sed passus fuit, resignationem jam ceptam effectuari, & gratiam semel factam sortiri effectum suum. Paris. cit. n. 85. Adde tamen hodie ad cautelam ponendam derogationem, idque esse optimum remedium ad tollendas lites, & vidisse se sæpe sic fieri, & consultum ut fiat.

9. Sed neque responsio hæc & regula locum habet in eo, qui resignavit, sive simpliciter, sive in favorem beneficium suum post vacationem Ecclesiæ, ad quam postea ipse ignoranter fuit promotus, sive qui ignorans se promovendum resignavit. Glossat. Antiqu. apud Chok. loc. cit. n. 7. Paris. loc. cit. à n. 54. dicens, se audivisse à peritissimis practicis, hujusmodi resignationes factas ab ignorantibus non invalidari per hanc regulam, nec poni in hoc casu derogationem hujus regulæ, & hinc se judicare, ab hac opinione non esse recedendum in judicando & consulendo: ratio est, quia cessante ratione, utpote animâ legis, cessat dispositio; cessat autem in præsentem casu fraus, quæ est ratio hujus regulæ; cùm dictus ignorans agat bonâ fide, & sic excusetur à fraude & dolo, Paris. n. 55. Adeoque nec obstat generalitas regulæ; cùm hæc restringatur ex ratione. Paris. n. 56. in fine, qui etiam n. 57. addit; præsumptionem fraudis non præcisè ex eo excludi, quod supplicatio sit manu Papæ signata; eò quod contrarium decisum sit in *citata Cremonensi*, quia Papa negotiorum multitudine impeditus hac retinere memoriâ non præsumitur, nec potest.

10. Porro cùm, licet Papa in vi hujus regulæ annullando concessionem omnes à se factas etiam motu proprio, & cum derogatione hujus constitutionis, videatur sibi ipsi posuisse legem, ita ut, si appareat bulla concessa motu proprio, & cum derogatione hujus Constitutionis, non videatur illi obediendum; quia tamen id ipsum est contra juris communis dispositionem (eò quod quæcumque Papa det alicui potestatem contra se, & veluti ligando se in privilegiis & constitutionibus concessis; nihilominus majorem potestatem retineat penes se ad totum hoc cassandum) censendum est; his non obstantibus, si Papa vellet derogare huic regulæ, id eum posse, faciendo expressam illius mentionem. Ita Glossat. antiqu. apud Chok. loc. cit. n. 5. quod idem sentire Abbatem & Felin. in c. nonnulli. de rescript. & Corsett. in suis singularib. v. rescriptum, ait Chok. n. 25. subjungit tamen idem Glossator *ibidem* verum tamen esse, quod, dum Papa sic derogaret huic regulæ, expectari deberet secunda jussio, si vellet ordinarius, non tamen teneretur, si nollet. De cetero ait Chok. cit. n. 25. Papam primæ parti hujus regulæ ob Trid. quod sustulit expectativas & gratias ad vacatura, non facile derogare; solere autem derogare secundæ illius parti in expeditionibus, nimirum

rum resignationum factarum ante promotionem. Quia nec necessariam esse derogationem; sed quod exolevisse jam dictam regulam, placere multis, dicat ibidem Chok. Certè Paris. loc. cit. à n. 27. plurimorum adducit testimonia, qui etsi ipsi plurimo tempore fuerint Revisores supplicationum, Sollicitatores expediendarum literarum, Expeditores literarum ad plures Episcopatus, Abbreviatores sub Paulo IV. Pio IV. Gregor. XIII. restentur tamen unanimiter, & testati fuerint apud Rotam, super hoc ab ea examinari, se nunquam vidisse usum receptam hanc regulam, & consequenter se non vidisse unquam ei derogatum. Addit nihilominus Paris. à n. 32. quòd tempore Pontificatus Gregorii XIII. de stylo Cancellariæ necessaria fuerit derogatio hujus regulæ; neque mirandum, quòd stylus in Curia modò sit albus, modò niger, & mutetur secundum opinionem Datarii, Auditorum Rotæ & Abbreviatorum, ut Felin. in c. Rodolphus. de rescrip. n. 22. ac proinde concludit Paris. n. 34. hodie dum (hoc est illius tempore) necesse esse in resignationibus promovendorum ponere derogationem hujus regulæ, quando resignans est certus, vel haberet spem de sua promotione; aliàs resignatio facta absque dicta derogatione ex usu non esset valida. Denique ex possessione decennali insurgere præsumptionem derogationis hujus regulæ, & sic dispensationis, tradit Paris. n. 59. citans Covar. in reg. poss. p. 2. §. 1. n. 1. de quo vide eundem Paris. latè n. seq.

Questio 321. An mente captus & furiosus resignare possit beneficium suum?

1. **R**espondeo primò: Nec posse resignare, nec permutare; sed quòd cum careat iudicio & usu rationis, sicut non potest alienare, vendere, donare sua, & alios actus legitimos exercere, ita nec renunciare; ideoque resignatio per tales facta, cum sit nulla, si redierint ad sanitatem, poterunt repetere sua beneficia resignata in amentia. Paris. l. 3. q. 8. à n. 1. Pirh. de renunc. n. 37. cum communi.

2. Respondeo secundò: Quòd si tamen talis haberet lucida intervalla, posset tempore talis intervalli validè resignare, & recuperatà valetudine nequit recuperare beneficium resignatum; quia cessat impedimentum amentia. c. quamvis teste. 7. q. 1. C. Consalidus 17. q. 2. Paris. n. 9. citans Rossiniac. de benef. c. 25. n. 2. Sarn. de infirm. resign. q. 10. in principio. Pirh. loc. cit. cum communi. Porro facta resignatio ab amente habente lucida intervalla non præsumitur facta tempore talis intervalli seu sanæ mentis. Paris. n. 11. citans Rebuff. in pr. tit. reg. de infirm. resign. n. 20. & Gloss. in c. dilectus. v. competem de successor. ab intestat. contra Sarn. reg. de infirm. q. 10. allegantem pro se Baldum in Margarita. v. furiosus. & in l. ult. c. de hered. institu. &c. eò quòd furor, cum sit infirmitas corporis & animi, & magnus morbus, præsumitur durare, contrarium dicenti incumbit onus probandi. Paris. ibid. n. 12. & 13. ex cit. glos. & aliis. Adde quòd spontanea renunciatio non præsumitur. c. super hoc. de renunc. & ibi Auctores communiter. Paris. n. 14. Tradit tamen idem à n. 16. ex Gloss. in c. iudices. 3. q. 9. Anchar. cons. 5. &c. hoc procedere nimirum, quòd censetur furor durare, nisi contrarium probetur, quando sufficienter probatum de furore (quin n. 17. plenè probandum

dicat ex Zabarell. consil. 56. col. 2. ut si testes depo-
nant se vidisse illum furentem) dum enim furor non fuit sufficienter probatus, uti & in dubio præsumitur quis sanæ mentis. Paris. n. 19. citans C. Paris. cons. 87. n. 1. vol. 4. Bald. in l. quidam in sub. not. 2. ff. de cond. instir. Item dum quis modico tempore fuit furiosus, quia id potuit contingere ex aliquo accidente, non præsumitur furiosus sed sanæ mentis. Paris. n. 19. ex Bart. Alex. & Decio. Addit etiam idem n. 20. ex Rebuff. in pr. ubi ante n. 18. quòd dum quis, quia doloris causâ incidit in rabiem, non potuit resignare, tria esse probanda, infirmitatem, furorem, & quòd eo tempore, quo fuit furiosus, resignavit; & si probatum solum fuerit, cum varia & diversa delicta dixisse causâ morbi, nisi probetur quoque, eo tempore resignasse, vel constituisse procuratorem ad resignandum, valere resignationem sicut testamentum.

3. Respondeo terriò: Pari ratione ebrium in ebrietate non posse resignare. Paris. loc. cit. n. 22.

Questio 322. An senex possit resignare?

Respondeo: Eum posse resignare tam coram Ordinario, quam coram Papa. Paris. l. 3. q. 17. n. 1. & 2. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 15. n. 126. qui tamen uti & Paris. loc. cit. n. 3. ait illius renunciationem difficilius admitti, & Paris. cit. n. 3. hinc renunciationem senis debere plus justificari, quam juvenis; qui etiam n. 7. responsum limitat hoc modo: nisi renunciatio senis esset fraudulenta.

Questio 323. An spoliatus beneficio illud post spoliationem resignare possit?

Respondeo: De hoc commodius dicendum infra; ubi de renunciatione factâ dolo vel vi, vide tantisper Azor p. 2. l. 7. c. 26. q. 7.

Questio 324. An, & qualiter minores (quales in iure dicuntur tam illi, qui decimum quartum ætatis annum necdum attigerunt, qui sub tutorum curâ esse solent, quam qui decimum quartum annum, seu annos pubertatis excefferunt, annum tamen vigesimum quintum necdum attigerunt, quibus curatores dantur. Azor p. 2. l. 7. c. 20. q. 9. quippe appellatione minorum venit tam pueritia, quam adolescentia. c. in præsentia. de probat. l. 3. q. 7. n. 1.) resignare possint sua beneficia?

1. **R**espondeo primò: Minor viginti quinque, major tamen quatuordecim annis potest resignare beneficia sua, idque sine curatoris auctoritate & consensu. Azor. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 2. juncto n. 5. citans pluribus, dicensque communem, & sic communiter practicari in curia & extra. Castrop. de benef. tr. 13. d. 6. p. 2. §. 3. n. 12. Pirh. ad tit. de renunc. n. 22. Nam talis minor in beneficiis, & aliis causis spiritualibus, nec non ab iisdem dependentibus, habetur pro majore viginti quinque annis, ut Gloss. communiter recepta in c. Ex parte. de restit. spoliat. v. quamvis minor. ita ut sicut possit in iudicio stare & agere, procuratorem constituere, quin & extra iudicium omnes actus & contractus celebrare sine curatore, ut in ior viginti quinque annis. Azor. Pirh. Castrop. loc. cit.

Paris.